

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Осуђујућа пресуда у кривичном поступку
(мастер рад)

Ментор

Проф. др Иван Илић

Студент

Рубина Сејдовић Зећировић

Број индекса: М 060/24-О

Ниш, 2025.

САДРЖАЈ

1.	Увод	1
2.	<i>Појам и врсте одлучивања у кривичном поступку</i>	3
3.	Појам и врсте пресуде	5
3.1.	<i>Одбијајућа пресуда</i>	8
3.2.	<i>Ослобађајућа пресуда</i>	9
3.3.	<i>Осуђујућа пресуда</i>	9
4.	Предмет и основ пресуде	9
5.	Појам осуђујуће пресуде	10
5.1.	<i>Поступак утврђивања кривице на главном претресу.....</i>	14
5.2.	<i>Врсте осуђујућих пресуда.....</i>	15
5.3.	<i>Садржај пресуде</i>	16
5.4.	<i>Изрицање казне и критеријуми.....</i>	20
5.5.	<i>Правне последице осуде.....</i>	21
5.6.	<i>Право на жалбу.....</i>	23
6.	Начело доказне аквизиције	25
7.	Објављивање пресуде, давање поука и упозорења странкама у поступку	29
8.	Писмена израда и достављање пресуде	32
9.	Емпиријско истраживање о осуђујућим пресудама у пракси основног суда у Новом Пазару, у периоду од 2020-2022 године	35
9.1.	<i>Проблем и предмет истраживања</i>	35
9.2.	<i>Хипотезе истраживања</i>	35
9.3.	<i>Методологија истраживања</i>	35
9.4.	<i>Резултати истраживања</i>	37
10.	Закључак	42
11.	Литература	44

1. Увод

Правда је основни темељ сваког друштва које тежи стабилности, равнотежи и поштовању људских права. Централна тачка у остваривању правде лежи у правосудном систему, који има кључну улогу у доношењу одлука о кривицама, осигуравајући да поступак буде правичан и транспарентан. У склопу правосудног система, судски поступци и пресуде постају основни показатељи успешног остваривања правде.

Судске пресуде представљају темељни концепт у области науке кривичног процесног права. Важност наредби и решења не би требало умањити, пресуда представља кључну одлуку коју суд доноси током кривичног поступка. Значај пресуде произлази пре свега из чињенице да суд, доносећи је, изражава свој став о основаности оптужбе.

Поред пресуда којима се одлучује мериторно, постоје и тзв. формалне пресуде којима суд не улази у суштинско одлучивање о наводима оптужбе, већ констатује да не постоје процесне претпоставке за одлучивање о основаности навода овлашћеног тужиоца. Заједничка карактеристика ових поменутих пресуда је да се доносе након завршетка главног претреса, дакле, фазе кривичног поступка у којој се, у складу са чланом 32 став 1 Устава, као и чланом 6 Европске конвенције о људским правима, морају обезбедити стандарди правичног поступка. То значи да окривљени има право на независан, непристрасан и законом успостављен суд, правично и у разумном року, јавну расправу и одлуку о основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.¹²

Право на правично суђење представља темељ правне државе и владавине права, а један од његових важних елемената јесте обавеза суда да образложи своју одлуку. У области науке кривичног процесног права, одувек се истицала важност образложења пресуде, а један од основних разлога је потреба да образложење логички осветли процес утврђивања чињеница и тумачења права које је довело до формирања воље суда, као и да

¹Устав Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 98/2006

²М. Јеличић, (2016). Образложење кривичне пресуде као елеменат права на правично суђење. Београд, стр. 1

покаже да се став суда изражен у одређеној пресуди поклапа са вољом израженом на апстрактан начин у закону. Истовремено, образложење пресуде треба да омогући контролу логичког процеса помоћу којег је суд дошао до одлуке и, у крајњој линији, пружи одговор на питање да ли су закључци одлуке сагласни са законом и логиком. Образложење пресуде спречава да се слободно судијско уверење приликом оцене изведених доказа и дискрециона власт коју судије имају при одабиру и одмеравању санкције не претвори у самовољу и суђење по осећању и општем утиску.³

Овај рад анализира судске пресуде Основног суда у Новом Пазару током периода од 2020. до 2022. године. Фокусиран на област кривичног права, рад има за циљ сагледавање осуђујућих пресуда као кључних тренутака у правосудном процесу, те разумевање њихове улоге у пружању правде и очувању правне државе.

³М. Јеличић, (2016). Образложење кривичне пресуде као елемент права на правично суђење. Београд, стр. 1

2. Појам и врсте одлучивања у кривичном поступку

Одлучивање у кривичном поступку је најбитније за примену кривичног процесног права јер омогућава да се реализују основна процесна начела и гаранције. То значи да се кроз одлуке суда обезбеђује поштовање начела законитости, начела једнакости странака и права на правично суђење. Одлучивање је средство којим се обезбеђује да поступак буде спроведен у складу са правилима, да се странкама омогући равноправност у изношењу доказа и аргумената и да коначна пресуда буде донета на основу чињеница које су у поступку утврђене. Одлучивање је низ активности које надлежни органи спроводе да би се донеле процесне или мериторне одлуке, у складу са важећим прописима. Устав Републике Србије гарантује право на правично суђење, које укључује независност и непристрасност судова, као и једнакост процесних страна.⁴

Законик о кривичном поступку детаљно регулише врсте одлука, поступак њиховог доношења и правне лекове који стоје на располагању странкама.⁵ Одлуке у кривичном поступку се класификују на процесне, које се односе на текућа питања у поступку, као што су притвор или доказни предлози, и мериторне, које се баве суштином предмета, попут пресуде.⁶ Процес одлучивања у кривичном поступку одвија се кроз више фаза које су међусобно повезане и надовезују се једна на другу. У истрази се прикупљају чињенице и докази који су потребни да би се утврдило да ли постоји основ за подизање оптужнице. У фази оптуживања се одлучује да ли је прикупљени материјал довољан да се против окривљеног води поступак пред судом тј. да ли постоји основана сумња у његову кривицу. На главном претресу се пред судом изводе докази, саслушавају сведоци и окривљени и тек тада судија непосредно стиче увид у чињенице на којима ће заснивати своју одлуку. На крају, жалбени поступак служи као контролни механизам, јер виши суд преиспитује правилност и законитост првостепене пресуде.⁷

⁴Устав Републике Србије, „Службени гласник РС“, бр. 98/2006.

⁵Чл. 1. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011

⁶М. Шкулић, Водич за примену новог законика о кривичном поступку Србије, Београд, Правни информатор, 2014., стр. 212.

⁷С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2023., стр. 124

У теорији, одлучивање се посматра као сложен процес који обухвата анализу чињеница и права, уз истовремено поштовање принципа правичности, законитости и пропорционалности. Посебно је важно да одлуке буду засноване на квалитетно изведеним доказима, јер то представља кључни предуслов за доношење исправних и правно одрживих пресуда.⁸

Одлучивање у кривичном поступку, као сложен процес који обухвата различите фазе и нивое, представља суштински део правосудног система. Његова сложеност произлази из потребе да се истовремено задовоље захтеви законитости, правичности и ефикасности, што захтева континуирану примену и анализу процесних и материјалних права. Основна одлика овог процеса је примена принципа истраживања и доказивања који обезбеђују валидност донетих одлука, уз строго поштовање утврђених процедуралних правила.⁹

Посебну пажњу заслужује природа и динамика процесног одлучивања која се манифестује кроз различите врсте одлука и специфичности њиховог доношења. На пример, притвор као једна од процесних мера захтева посебну пажњу приликом одлучивања, имајући у виду његову суштинску природу као ограничење основних људских права. Приликом одлучивања о притвору, судови морају обезбедити да постоје јасни и конкретни разлози, који су прописани Закоником о кривичном поступку, а све у складу са стандардима Европског суда за људска права.¹⁰

Неопходно је осигурати да одлуке буду засноване искључиво на доказима који су изведени у складу са принципима непосредности и контрадикторности, као основним гаранцијама правичности поступка¹¹. Поред тога, важан је и аспект образложења судских одлука, јер оно мора бити довољно детаљно и аргументовано како би странке могле да разумеју њихову основу и, ако је потребно, уложе правне лекове.¹²

⁸С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2023., стр. 124

⁹Г. Станковић, Пресуда без одржавања расправе, Право - теорија и пракса, 2013., стр. 7

¹⁰М. Јеличић, Образложење кривичне пресуде као елемент права на правично суђење. Београд, 2016, стр. 33

¹¹С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 111

¹²С. Бејатовић, М. Шкулић, Г. Илић, Пиручник за примену Закона о кривичном поступку, Београд, 2007, стр. 318

3. Појам и врсте пресуде

Пресуда представља судску одлуку којом суд одлучује о тужбеном захтеву који је странка истакла у тужби. У пресуди се налази јасан одговор на питање да ли је тужбени захтев основан, односно да ли странка има право на оно што тражи. Ауторитет пресуде произлази из тога што се ради о мериторној одлуци суда, којом се коначно утврђује да ли постоје услови да странка добије правну заштиту у складу са законом.¹³

У кривичном поступку важи начело *nemo iudex sine actore*, нема суђења без тужиоца. То значи да суд не може да поступа по службеној дужности већ је потребно да постоји овлашћени тужилац који покреће поступак. Поступак се може покренути подношењем оптужног акта и наредбом за спровођење истраге, у зависности од природе и тежине кривичног дела. Пресуда се увек односи само на оно што је обухваћено оптужбом. Између пресуде и оптужбе мора постојати одређени облик идентитета, који се испољава у два вида: субјективној, личној саобразности, којом се пресуда може односити само на лице које је оптужено, и објективној, предметној саобразности, којом се пресуда може односити само на дело које је предмет оптужбе, садржане у поднесеној, измењеној или проширеној оптужници.¹⁴

Судија је потпуно аутономан у правној оцени предмета кривичног поступка и није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације дела које је предмет оптужбе. Његова обавеза је да самостално примени право на чињенице које су изведене током поступка, водећи рачуна о свим доказима и аргументима обе стране. Самосталност у одлучивању подразумева и то да судија не сме да буде под утицајем политичких, медијских или било каквих других притисака који би могли да угрозе правичност поступка. Судија мора бити објективан и непристрасан током целог трајања суђења јер се тако

обезбеђује да пресуда буде заснована на закону и доказима, а не на личним уверењима или спољним факторима. Његова одлука се доноси у име народа и зато је од

¹³В. Боранијашевић, Врсте пресуда у парнично поступку, Ниш, 2008. Стр 5.

¹⁴С. Бејатовић, М. Шкулић, Г. Илић, Пиручник за примену Закона о кривичном поступку, Београд, 2007, стр. 319

великог значаја што се пресуда јавно објављује јер се тако обезбеђује транспарентност рада суда и јача поверење грађана у правосудни систем.¹⁵

У судској пракси, законска правила о субјективној (личној) и објективној (предметној) саобразности пресуде и оптужбе се примењују прилично устаљено. Субјективна саобразност између пресуде и оптужбе се не може темељити на ширем тумачењу, већ се пресуда увек и без изузетка може односити само на лице које је оптужено.¹⁶

Када је у питању објективна саобразност између пресуде и оптужбе, постоји могућност за нешто креативније деловање судске праксе. Основно питање се своди на то када се сматра да је тај идентитет измењен, односно модификован у одређеној мери. Углавном, идентитет постоји ако се ради о истој радњи, истом догађају који је предмет суђења и то у његовим битним деловима, док чињенице које нису битне за радњу не мењају идентитет дела.¹⁷

У пресуди се могу изменити околности које се односе на ближа својства кривичног дела, односно околности које конкретизују кривично дело, али при том, те околности нису релевантне за измену предмета оптужбе. У случају да се утврди да конкретни оптужени није учинио кривично дело које је предмет оптужбе, он мора бити ослобођен, а друго лице не може бити осуђено ако није било оптужено у том кривичном поступку.

У пракси постоје два главна начина како се може решити питање сагласности између пресуде и оптужбе. Сваки од тих начина даје предност једном од два супротстављена процесна начела. Раније се често полазило од односа између начела оптужбе (акузаторности) и начела материјалне истине. Данас се ово друго у свом старом

облику више не користи, већ је замењено начелом слободне оцене доказа и правом окривљеног на правично суђење.¹⁸

¹⁵В. Боранијашевић, Врсте пресуда у парничном поступку, Ниш, 2008. Стр 5.

¹⁶Чл. 420. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

¹⁷Чл. 420. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

¹⁸С. Бејатовић, М. Шкулић, Г. Илић, Пиручник за примену Закона о кривичном поступку, Београд, 2007, стр. 25-27

Прва солуција даје превагу начелу оптужбе, што значи да суд мора бити везан описом дела садржаним у оптужници, према свим појединостима тог описа и независно од чињеничног стања утврђеног на главном претресу. Ако би суд мењао опис дела, иако тужилац није модификовао своју оптужницу, тиме би суд преузео улогу тужиоца, што би било супротно начелу акузаторности.¹⁹

Друга солуција даје предност лимитираном дејству начела истине, што значи да суд може утврдити догађај који је предмет оптужбе, потпуно независно од описа тог догађаја садржаног у оптужници, тако да суд може утврдити чињенице које се не поклапају са описом дела у оптужници. Овај став праксе је настао у време када је формално важило начело истине, које је било прописано одредбама Законика о кривичном поступку.²⁰

У пракси се углавном прихвата друга солуција, али не у неограниченом виду. Суду се не даје потпуна слобода у утврђивању чињеничног стања у погледу догађаја који је предмет оптужбе, а независно од описа тог догађаја у оптужници. Таква могућност суда се лимитира узимањем у обзир критеријума повољности утврђеног чињеничног стања за самог оптуженог.²¹

То значи да суд може засновати пресуду на чињеничном стању које је утврдио на главном претресу, чак и ако се то чињенично стање разликује од оног које је описано у оптужници, али само ако су кумулативно испуњена два услова: 1) услов истовестности догађаја - у питању је исти догађај, као и онај који је предмет оптужнице, иако је он у оптужници другачије описан, и 2) услов фаворизовања оптуженог - тако утврђено чињенично стање је повољније за оптуженог. Овај став судске праксе је и сада прихватљив, јер се темељи на одговарајућој нужној и разумној релативизацији дејства начела истине.²²

Постоје три врсте пресуда у кривичном поступку: пресуда којом се оптужба одбија, ослобађајућа, и осуђујућа пресуда. Ако оптужба обухвата више кривичних дела, у пресуди

¹⁹С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад, стр. 102-103

²⁰С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад, стр. 102-103

²¹З. Стојановић, Коментар Кривичног законика, Београд, Службени гласник, 2020., стр. 242

²²З. Стојановић, Коментар Кривичног законика, Београд, Службени гласник, 2020., стр. 243

ће се изрећи за које дело се оптужба одбија, за које се оптужени ослобађа од оптужбе, а за које се оглашава кривим.²³

3.1. Одбијајућа пресуда

Одбијајућа пресуда се доноси у ситуацијама када суд утврди да постоје процесне или материјалноправне препреке за вођење кривичног поступка. Један од тих разлога је деловање начела акузаторности, које у нашем правном систему значи да суд не може самостално покренути или водити кривични поступак без постојања оптужбе коју је поднео овлашћени тужилац. Тужилац је тај који покреће поступак, а ако он одустане од оптужбе или оштећени повуче предлог за кривично гоњење, суд нема овлашћење да настави поступак, па доноси одлуку о одбијању оптужбе. Начело *ne bis in idem* значи да се нико не сме двапут гонити за исто кривично дело. Уколико је оптужени већ правноснажно осуђен, ослобођен од оптужбе или је оптужба против њега правноснажно одбијена, односно ако је поступак против њега правноснажно обустављен, суд ће донети одлуку о одбијању оптужбе.²⁴

Постојање трајних процесних сметњи за кривично гоњење мора бити разлог за доношење одбијајуће пресуде. Процесне сметње које су разлог за доношење одбијајуће пресуде морају бити трајног карактера и спречавати поновно вођење кривичног поступка у односу на исти предмет или исто кривично дело.²⁵ То укључује ситуације када је оптужени актом амнестије или помиловања ослобођен од кривичног гоњења или када се кривично гоњење не може предузети због застарелости или неке друге околности која трајно искључује кривично гоњење.

У случају одбијајуће пресуде, начело *ne bis in idem* апсолутно важи након што она постане правоснажна, што значи да се истом лицу за исто дело не може поново судити. Кривични поступак се може поново водити само у законом прописаним изузетним

²³Чл. 421. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

²⁴В. Ђурђић, Међународни стандарди и заштита људских права у кривичном поступку, Уставне и међународне гаранције људских права: зборник радова, 2008, стр. 199

²⁵ Чл. 422. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

ситуацијама, као што су укидање, измена одлуке, на пример ако се појаве нови докази који могу потпуно да промене исход пресуде.

3.2. Ослобађајућа пресуда

Ослобађајућом пресудом оптужени се ослобађа од оптужбе када постоји неки од следећих разлога:

1. ако дело које је предмет оптужбе по закону није кривично дело, а нема услова за примену мере безбедности;
2. ако није доказано да је оптужени учинио дело за које је оптужен.²⁶

У првом случају, ако дело није кривично дело, суд ће ослободити оптуженог од оптужбе, а ако постоји услов за примену мере безбедности, суд ће применити ту меру уместо изрицања кривичне санкције. У другом случају, ако није доказано да је оптужени учинио дело за које је оптужен, суд ће донети одлуку о ослобађајућој пресуди. То значи да суд није нашао довољно доказа за осуду оптуженог и да је оптужени ослобођен свих оптужби.

3.3. Осуђујућа пресуда

Осуђујућа пресуда је судска одлука којом се утврђује да је окривљени крив за кривично дело за које се терети. Овом пресудом се изриче и кривична санкција. Осуђујућа пресуда мора да се заснива на потпуном и правилном утврђивању чињеничног стања и примени закона.

4. Предмет и основ пресуде

Суд својом одлуком мора да одговори на предмет пресуде, тачније да каже да ли је неко крив или не. Основ пресуде су чињенице које су доказане и закони који важе.

Пресуда је званични документ суда у којем се доноси одлука о кривици оптуженог. Пресуда је коначан одговор на оптужбу којим се завршава процес.²⁷

²⁶Д. Милојевић и др., Писање кривичних пресуда, Организација за европску безбедност и сарадњу, Врховни касациони суд, 2017, стр. 41-42

²⁷Д. Милојевић и др., Писање кривичних пресуда, Организација за европску безбедност и сарадњу, Врховни касациони суд, 2017, стр. 18.

Пресуда у кривичном поступку не може бити донета произвољно, већ мора да поштује уставна начела и основна процесна правила. Устав Републике Србије прописује да свако има право на правично суђење, што подразумева да поступак мора бити вођен без пристрасности и уз пуно поштовање права странака. Такође, загарантовано је начело једнакости странака у поступку, што значи да и тужилаштво и окривљени морају имати једнаке могућности за изношење својих аргумената и доказа. Начело јавности обезбеђује да суђење буде доступно јавности, што доприноси транспарентности и спречава злоупотребе. Начело непосредности подразумева да суд одлуку доноси искључиво на основу доказа који су непосредно изведени пред њим. То значи да судија мора лично да саслуша сведоке, изврши увид у материјалне доказе и оцени њихову веродостојност. На тај начин се обезбеђује да се пресуда темељи на поузданим и провереним доказима, а не на посредним информацијама или непровереним тврдњама. Управо ово начело доприноси кредибилитету и снази судске одлуке, јер гарантује да је она заснована на чињеницама које је суд непосредно утврдио.²⁸ Уз ова основна начела, пресуда мора бити донета у складу и са другим процесним правилима, као што су право на одбрану, право на правну помоћ и образложеност судске одлуке. Уколико било које од ових правила није испоштовано, пресуда губи своју законитост и не може се сматрати правичном.²⁹

Основ пресуде је чињенично стање (суд мора да утврди шта се тачно десило). То може да се утврди само на основу доказа које је суд прикупио у току поступка. Ако суд добро утврди чињенице онда пресуда има чврсту основу. У пракси постоје проблеми када је у питању једнакост странака. Понекад једна страна има више могућности да дође до

доказа него друга. Тада може да се деси да суд донесе погрешну пресуду.³⁰ Да до овога не би дошло суд мора да води рачуна о свим правилима у току поступка.

5. Појам осуђујуће пресуде

²⁸С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2023., стр. 102.

²⁹Устав Републике Србије, „Службени гласник РС“, бр. 98/2006

³⁰В. Даријевић, Неједнакост процесних странака у кривичним поступцима у судској пракси Републике Србије. Мегатренд ревија, 2021., стр. 236.

Осуђујућа пресуда је судски акт којим се оптужени оглашава кривим за кривично дело које је предмет оптужбе. Правне перспективе о осуђујућој пресуди разликују се од земље до земље јер правни системи припадају различитим традицијама.³¹ У англосаксонском систему (common law), пресуда се заснива на улози пороте и на начелу преседана, док се у континенталном систему, коме припада и наше право, одлука заснива на слободном судијском уверењу и на законским прописима као основном извору права. Различити су и стандарди доказивања: у неким системима се захтева доказивање „ван сваке разумне сумње“, док се у другим користи нешто нижи праг.³²

У нашем систему специфичност је у томе што се осуђујућа пресуда може заснивати само на доказима који су прикупљени у складу са законом и који судију увере да је окривљени крив, а пресуда мора бити образложена на начин који показује да су поштована уставна и законска права окривљеног. Осуђујућа пресуда се доноси онда када суд, на основу свих изведених доказа, дође до чврстог уверења да је оптужени заиста извршио кривично дело. У нашој правној теорији се не користи директно англосаксонска формула „ван разумне сумње“, већ се каже да суд мора бити уверен у кривицу окривљеног на основу доказа који су прикупљени на законит начин, а то подразумева највиши могући степен – потпуна уверљивост суда у кривицу.

Пре доношења осуђујуће пресуде се спроводи судски поступак који обухвата прикупљање доказа, саслушање сведока, вештака и оптуженог а понекад може да се спроведе увиђај или реконструкција догађаја. Суштина је да суд мора да прикупи све чињенице да би могао да донесе одлуку. Након тога суд оцењује те чињенице и утврђује да ли је оптужени крив. Ако суд одлучи да је оптужени крив онда се доноси осуђујућа

пресуда иако то не значи да ће оптужени нужно бити осуђен. Постоје неке специфичне ситуације у којима лице буде ослобођено од казне.³³

У складу са Закоником о кривичном поступку, осуђујућа пресуда мора садржати следеће елементе:

³¹D. Nelken, *Comparative Criminal Justice: Making Sense of Difference*, SAGE, 2010., стр. 4

³² L. Carter, & F. Pocar. *International Criminal Procedure: The Interface of Civil Law and Common Law Legal Systems*. Edward Elgar Publishing, 2013, стр. 5

³³Законик о кривичном поступку Републике Србије. Службени гласник РС, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

1. за које се дело оптужени оглашава кривим, уз назначење чињеница и околности које чине обележја кривичног дела, као и оних од којих зависи примена одређене одредбе кривичног закона;
2. законски назив кривичног дела и које су одредбе закона примењене;
3. на какву се казну осуђује оптужени или се по одредбама кривичног закона ослобађа од казне;
4. одлуку о условној осуди, односно о опозивању условне осуде или условног отпуста;
5. одлуку о мери безбедности, о одузимању имовинске користи или о одузимању имовине проистекле из кривичног дела;
6. одлуку о имовинскоправном захтеву;
7. одлуку о урачунавању притвора или већ издржане казне;
8. одлуку о трошковима кривичног поступка.³⁴

Ако је оптужени осуђен на казну затвора до једне године, у пресуди се може навести да ће се казна затвора извршити у просторијама у којима осуђени станује, са или без примене електронског надзора (тзв. кућни затвор). Ако је оптужени осуђен на новчану казну, у пресуди ће се навести да ли је новчана казна одмерена и изречена у дневним износима или у одређеном износу и роковима плаћања.³⁵

Правни основ осуђујуће пресуде представља сложен концепт у кривичноправном систему, који је утемељен на више извора права и пракси. Основни правни оквир за доношење осуђујућих пресуда у Републици Србији чини Устав Републике Србије, који

одређује основне принципе правде, законитости и равноправности свих грађана пред законом.³⁶

Осуђујућа пресуда је најозбиљнија интервенција државе везана за права и слободу окривљеног. Њоме се непосредно утиче на живот, слободу, част и имовину осуђеног лица,

³⁴Чл. 424. Законик о кривичном поступку Републике Србије. Службени гласник РС, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

³⁵Чл. 424. Законик о кривичном поступку Републике Србије. Службени гласник РС, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

³⁶Устав Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 98/2006

па се зато постављају строги захтеви у погледу њене садржине и образложења. Суд је дужан да у пресуди јасно наведе све битне чињенице које потврђују кривицу, као и доказе на основу којих је до тих чињеница дошао. Тако се обезбеђује контрола правилности и законитости пресуде у жалбеном поступку.³⁷

Образложење осуђујуће пресуде треба да буде детаљно и логично. У њему суд мора да наведе разлоге због којих је одређеним доказима дао већи значај у односу на друге, да образложи зашто је веровао једним сведоцима а другима није и да појасни начин на који је применио релевантне одредбе материјалног и процесног права. Недовољно или нејасно образложење је разлог за укидање пресуде у жалбеном поступку.³⁸

Осуђујућа пресуда обухвата и одлуку о казни која се изриче окривљеном. Суд је дужан да, приликом одмеравања казне узме у обзир све околности које утичу на њену висину а нарочито степен кривице, тежину последица дела, околности под којима је дело извршено и личне прилике окривљеног и његово држање након извршења дела. Овакво образложење мора да покаже да је казна правична, сразмерна и усмерена на постизање сврхе кажњавања, генералне превенције и специјалне превенције у односу на самог учиниоца.³⁹

Осуђујућа пресуда може да садржи и одлуке о мерама безбедности као што су забрана вршења одређеног занимања или одузимање предмета који су употребљени за извршење дела. Суд је дужан да у пресуди појасни због чега је изрекао одређену меру и која је сврха те мере. Осуђујућа пресуда садржи и одлуку о имовинскоправном захтеву ако

је исти постављен чиме се жртви кривичног дела омогућава да оствари право на накнаду штете у оквиру самог кривичног поступка.⁴⁰

³⁷З. Стојановић, Коментар Кривичног законика, Београд, Службени гласник, 2020., стр. 222

³⁸Н. Латиновић, Методологија и систематика израде пресуде у кривичном поступку, Билтен Врховног суда Србије бр. 3/2003, Службени гласник, Београд, 2003, стр. 47.

³⁹М. Шкулић, Коментар Законика о кривичном поступку, Правни факултет Универзитета у Београду и "Службени гласник", Београд, 2011., стр. 712.

⁴⁰В. Ђурђић, Међународни стандарди и заштита људских права у кривичном поступку, Уставне и међународне гаранције људских права: зборник радова, 2008, стр. 199

Садржај осуђујуће пресуде мора да буде усклађен са уставним и међународноправним стандардима о правичном суђењу. То значи да се свако лице може осудити само ако је поступак вођен у складу са законом, ако су му била омогућена сва права на одбрану и ако је пресуда донета од стране независног и непристрасног суда. Због ових гаранција, осуђујућа пресуда има и правни и шири друштвени значај јер представља акт у којем се огледа равнотежа између државног интереса за кажњавање и заштите основних права појединца.⁴¹

5.1. Поступак утврђивања кривице на главном претресу

Утврђивање кривице одвија се превасходно у фази главног претреса која је централни део првостепеног кривичног поступка. У овој фази суд изводи доказе, саслушава окривљеног, сведоке и вештаке, и на основу прикупљеног материјала доноси закључак да ли постоји кривица окривљеног. Прикупљање доказа врши се у тако да докази морају бити прибављени на законит начин и у складу са начелом забране злоупотребе права. Ово укључује прибављање изјава окривљеног, сведока и оштећеног, као и материјалних доказа попут докумената, предмета и форензичких налаза. Искизи сведока су непосредни и односе се на догађаје којима су сведоци лично присуствовали па због тога имају улогу у поступку доказивања јер морају бити дати и у околностима које гарантују да ће бити веродостојни и искључују било какав притисак.⁴² У пракси треба добро да се процени да ли ови искази имају доказну вредност а то зависи од њихове доследности, логичности и усклађености са другим доказима у предмету. Ниво тужилачке дискреције, преговори о признању кривице и правила о искључењу доказа могу да утичу на ток и

исход поступка утврђивања кривице, јер одређују који ће докази бити доступни суду и под којим условима ће бити разматрани.⁴³

Саслушање окривљеног представља кључну процесну радњу која омогућава утврђивање његовог става према оптужбама и разјашњење спорних чињеница. Окривљени има право на одбрану и право да не сведочи против себе, што је у складу са начелима која

⁴¹Т. Васиљевић и М. Грубач, Коментар Законика о кривичном поступку, Београд, 2005., стр. 70.

⁴²С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 136

⁴³M. Caianiello, & J. Hodgson, (2015). Discretionary Criminal Justice in a Comparative Context. Carolina Academic Press. стр. 1-2

гарантује Устав Републике Србије.⁴⁴ Ако се окривљени одлучи да учествује у поступку, његови искази могу доста да утичу на ток и исход поступка, под условом да су дати добровољно и у присуству браниоца.

Сваки поступак у коме неки орган одлучује, примењујући право, захтева претходно спроведен доказни поступак и утврђене правно релевантне чињенице. У том смислу ни кривични поступак није изузетак, будући да суд мора утврдити чињенице пре одлучивања о казненем захтеву, на основу којих уопште и утврђује да ли су испуњени услови за примену кривичне санкције према окривљеном, у сваком конкретном случају.⁴⁵

Утицај процедуралних недостатака на утврђивање кривице представља важан аспект који се анализира у контексту правичног суђења. Процесне грешке могу довести до повреде права странака у поступку и утицати на коначну одлуку суда. У случају да дође до таквих недостатака, Законик о кривичном поступку предвиђа могућност њиховог исправљања путем правних лекова, укључујући жалбу и обнову поступка.⁴⁶

С обзиром на комплексност поступка утврђивања кривице, законодавац и судска пракса теже ка усавршавању процесних механизма, како би се обезбедила ефикасност поступка и остварење правде. Теоријска и практична анализа указује на значај унапређења

метода прикупљања и процене доказа, као и примене савремених технологија у процесу утврђивања чињеничног стања.⁴⁷

5.2. Врсте осуђујућих пресуда

Врсте осуђујућих пресуда могу се класификовати према више критеријума: према врсти изречене санкције, према начину доношења и према процесној основи за доношење одлуке. Према врсти изречене санкције, разликују се пресуде којима се изриче казна затвора, новчана казна, условна осуда или алтернативне санкције. Казна затвора подразумева лишавање слободе осуђеног у трајању које је прописано законом за конкретно

⁴⁴Устав Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 98/2006

⁴⁵М. Јовановић, Незаконити докази у кривичном поступку – европски стандарди и домаће законодавство, Правни факултет у Нишу, 2020, стр. 5.

⁴⁶Т. Васиљевић и М. Грубач, Коментар Законика о кривичном поступку, Београд, 2005., стр. 72.

⁴⁷М. Блажић Павићевић, Споразум о признању кривичног дела - појам, правна природа и коришћење споразума о признању кривичног дела као доказа, Цримен (Београд), 2020, стр. 346-365.

кривично дело, док новчана казна обавезује учиниоца да у државни буџет уплати одређени износ, водећи рачуна о његовом материјалном положају. Условна осуда омогућава учиниоцу да избегне извршење казне затвора уколико у одређеном пробном року не почини ново кривично дело.⁴⁸ Алтернативне санкције, попут рада у јавном интересу или мера лечења и рехабилитације, имају за циљ ресоцијализацију осуђеног и смањење рецидивизма, посебно када би казна затвора била непотребна или неефикасна.

Према начину доношења, осуђујуће пресуде могу бити донете након одржавања главног претреса или без његовог одржавања. Пресуде донете без главног претреса могуће су када постоје довољни докази за утврђивање кривице, а окривљени се одрекне права на главни претрес, што значајно убрзава поступак, али захтева поштовање свих гаранција правичног суђења.⁴⁹

Према процесној основи, осуђујуће пресуде донете на основу споразума о признању кривице. „Споразум о признању кривичног дела је споразум *suigeneris* који се закључује између јавног тужиоца и окривљеног кад се договоре да окривљени у потпуности призна извршење кривичног дела које му се оптужбом ставља на терет, а да тужилац за узврат

учини окривљеном извесне повластице и уступке, пре свега у погледу блажег кажњавања.“⁵⁰

5.3. Садржај пресуде

Пресуда која се писмено израђује мора потпуно одговарати пресуди која је објављена. Она се састоји од три основна сегмента: увода, изреке и образложења.⁵¹

Према дикцији законодавца из одредбе чл. 342. ст. 2. Закона о парничном поступку, увод пресуде садржи: означавање да се пресуда изриче у име народа, 36 назив и седиште суда, име и презиме председника већа и чланова већа, име и презиме, пребивалиште или

⁴⁸С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 396

⁴⁹Г. Станковић, Пресуда без одржавања расправе, Право - теорија и пракса, 2013, стр. 4

⁵⁰В. Ђурђић, Споразум о признању кривичног дела – форма за изрицање правде или решавање спора странака?, Тематски зборник радова Правног факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици „Људска права између идеала и изазова садашњости, Косовска Митровица, стр. 366.

⁵¹Љ. Милутиновић, С. Андрејевић, Водич за израду првостепених судских одлука из грађанске материје с освртом на навођење пресуда Европског суда за људска права, Савет Европе, Канцеларија у Београду, 2016, стр. 18

боравиште, односно седиште странака, њихових заступника и пуномоћника, вредност предмета спора, кратко означање предмета спора, дан закључења главне расправе, означање странака, њихових заступника и пуномоћника који су тој расправи присуствовали као и дан кад је пресуда донесена (дан већања и гласања).⁵²

Изрека пресуде садржи одлуку којом се оптужба одбија или се оптужени ослобађа од оптужбе или се оглашава кривим. Ако је оптужба одбијена или је оптужени ослобођен од оптужбе, изрека пресуде садржи опис дела за које је оптужен и одлуку о трошковима кривичног поступка и о имовинскоправном захтеву ако је био постављен. Ако је оптужени оглашен кривим, изрека пресуде садржи све потребне податке који се односе на садржај осуђујуће пресуде.⁵³ Анализа различитих типова изрека у кривичноправној теорији и пракси обухвата разматрање ослобађајућих, осуђујућих и одбијајућих изрека. Сваки од ових типова има своје специфичности у погледу формулације, садржине и правних последица, које су дефинисане законом и судском праксом.

Осуђујућа пресуда подразумева утврђивање кривичне одговорности окривљеног на основу изведених доказа који са довољним степеном извесности потврђују извршење

кривичног дела. Приликом формулисања осуђујуће изреке, суд је дужан да јасно наведе чињенично стање које је утврђено током поступка, правну квалификацију кривичног дела, као и врсту и висину изречене казне.⁵⁴ Овакве пресуде захтевају високу прецизност у формулацији, како би се осигурала правна извесност и могућност за подношење жалбе уколико окривљени или друга странка сматра да је пресуда неправична.

Изрека осуђујуће пресуде мора садржати податке лица према коме је донета. Стога се у члану 428 став 2 ЗКП најпре и прописује да изрека пресуде садржи личне податке о оптуженом, при чему нас упућује на одредбу члана 85 став 1 ЗКП. Овом одредбом је прописано који су то све подаци о оптуженом које мора да садржи (свака) пресуда. Тако, одређено је да су то: име и презиме, јединствени матични број грађана или број личног

⁵²В. Боранијашевић, *Врсте пресуда у парничном поступку*, Правни факултет Универзитета у Нишу, 2008., стр. 9

⁵³ Чл. 428. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

⁵⁴Н. Лагиновић, *Методологија и систематика израде пресуде у кривичном поступку*, Билтен Врховног суда Србије бр. 3/2003, *Службени гласник*, Београд, 2003, стр. 47.

документа, надимак, име и презиме родитеља, девојачко породично име мајке, где је рођен, где станује, дан, месец и година рођења, држављанство, занимање, породичне прилике, да ли је писмен, какве је школе завршио, шта он и чланови његовог породичног домаћинства поседују од имовине, да ли је, кад и зашто осуђиван, да ли је и кад изречена кривична санкција извршена и да ли се против њега води поступак за које друго кривично дело. Дакле, листа података је прецизно и јасно одређена законом те изрека пресуда мора да их садржи (ни мање ни више) да би се на основу њих могло несумњиво определити према коме је тачно лицу поступак вођен и пресуда донета. При навођењу ових података о оптуженом треба се придржавати и овог њиховог законског редоследа.⁵⁵

Треба приметити:

- да пресуде неретко не садрже све наведене податке;
- да се у пресудама наших судова још увек често прво наводи презиме па потом име (иако лингвистичка правила налажу да се то ради само уколико је реч о списковима лица и сл.); да се по инерцији из неких ранијих времена (члан 89 став 1 ЗКП из 2001. год.), наводе и подаци о томе да ли је окривљени, кад и где одслужио војску, да ли је одликован и сл.;
- да се подаци о имовини чланова домаћинства често уопште не наводе;
- да се само наведе како је оптужени „раније осуђиван“ без навођења података када и зашто, него се то неретко наводи у образложењу (по правилу одлуке о казни), иако је неопходно да се управо у овом делу изреке пресуде наведу и ови „лични подаци“ о оптуженом, тј. да ли је, кад и због чега осуђиван те да ли је изречена казна и извршена, а што је све противно наведеној законској одредби из члана 85 став 1 ЗКП.⁵⁶

Законик дозвољава као могућу комбинацију више различитих врста пресуда у једној пресуди уколико оптужба обухвата више кривичних дела.⁵⁷ Према томе, „мешовитом“

⁵⁵Д. Милојевић, *Писање кривичних пресуда*, Организација за европску безбедност и сарадњу, Врховни касациони суд, 2017, стр. 18-19.

⁵⁶Д. Милојевић, *Писање кривичних пресуда*, Организација за европску безбедност и сарадњу, Врховни касациони суд, 2017, стр. 19.

⁵⁷ Чл. 421. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

пресудом се наводи у односу на које кривично дело се оптужба одбија, у односу на које се оптужени ослобађа од оптужбе, а у односу на које се окривљени оглашава кривим. У нашој пракси, међутим, редослед ових одлука у изреци је потпуно обрнут имајући у виду значај појединих врста одлука и њихове практичне последице, па се најпре наводи осуђујући, затим ослобађајући (мериторне одлуке), а потом одбијајући део. Идентично треба поступити и уколико је оптужено више лица те се према њима доносе различите одлуке. У практичној изради изреке ове пресуде неопходно је јасно одвојити ове различите делове (по правилу навођењем римских бројева – I, II, III), а унутар појединих делова, уколико је реч о више кривичних дела, поједина дела треба означити арапским бројевима.⁵⁸

Изреке у сложеним кривичним предметима, које обухватају различите околности или групу окривљених лица, захтевају координацију и систематизацију правних ставова и аргумената изнетих током поступка. Суд је дужан да обезбеди усаглашеност међу

различитим сегментима пресуде, како би се осигурало да целокупан текст изреке рефлектује одлуке донете у складу са важећим законом и утврђеном праксом.⁵⁹

Образложење пресуде представља најобимнији део пресуде. Суд износи разлоге за сваку тачку пресуде. Образложење мора бити довољно прецизно, јасно и детаљно како би странке могле да разумеју разлоге за доношење одлуке. У образложењу се наводе чињенице утврђене током поступка, докази који су приложени и анализа тих доказа. Такође, суд образлаже разлоге због којих је прихватио или одбио одређене доказе. У образложењу се посебно обрађују питања која су била спорна током поступка, а на којима се заснива донета одлука. Образложење пресуде мора бити написано у складу са законом и правилима струке.⁶⁰

У коначници, писмено израђена пресуда мора бити прецизна, јасна и детаљна како би странке могле да разумеју разлоге за доношење одлуке. Пресуда мора бити у складу са законом и правилима струке.

⁵⁸Д. Милојевић, *Писање кривичних пресуда*, Организација за европску безбедност и сарадњу, Врховни касациони суд, 2017, стр. 45.

⁵⁹Д. Миладиновић Стефановић и С. Кнежевић, *Отклањање правних недостатака правноснажних пресуда*, Зборник радова Правног факултета у Нишу. 2023, стр. 80

⁶⁰Чл. 428. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019

5.4.Изрицање казне и критеријуми

Изрицање казне представља процес у којем суд, на основу утврђених чињеница, прописује одговарајућу санкцију, узимајући у обзир тежину кривичног дела, степен кривице починиоца, као и олакшавајуће и отежавајуће околности. Овај процес је регулисан Закоником о кривичном поступку и Кривичним закоником Републике Србије, где су наведени критеријуми и законски оквири за сваку врсту кривичног дела.⁶¹

Принципи пропорционалности, правичности и доследности у одмеравању казне су најбитније ставке у сваком правном систему без обзира на то што се правни систем разликује од земље до земље, јер обезбеђују да санкција која је изречена буде у складу са тежином кривичног дела и осталим околностима.⁶² Различити правни системи, било да припадају традицији грађанског права или англосаксонског права, показују разлике у приступу изрицању осуђујуће пресуде нарочито у погледу степена дискреционог овлашћења суда и начина образлагања одлуке.⁶³

Прво и најважније, суд процењује природу и друштвену опасност кривичног дела. На пример, за тешка кривична дела попут убистава, законом је прописана минимална казна затвора од 5 година, док је за лакша дела попут крађе минимална санкција новчана казна или затвор до 3 године.

Уколико се утврди да је починилац сарађивао са полицијом, признао кривично дело или показао искрено кајање, суд може смањити казну испод прописаног минимума. Статистика показује да је у 2022. години 15% осуђених добило казне испод минималне предвиђене због постојања значајних олакшавајућих околности.⁶⁴

Ако је дело извршено с предумишљајем, против више лица, или је починилац раније осуђиван, казна се може увећати. У пракси, 25% осуђених за тешка дела добило је строже казне због постојања отежавајућих околности.⁶⁵

⁶¹З. Стојановић, Коментар Кривичног законика, Београд, Службени гласник, 2020., стр. 224

⁶²A. Ashworth, Sentencing and criminal justice. Cambridge University Press, 2015., стр. 91

⁶³L. Carter, & F. Pocar, (2013). International Criminal Procedure: The Interface of Civil Law and Common Law Legal Systems. Edward Elgar Publishing., стр. 7

⁶⁴Републички завод за статистику, Билтен пунолетни учин кривичних дела у Републици Србији, 2022.

⁶⁵В. Даријевић, Неједнакост процесних странака у кривичним поступцима у судској пракси Републике Србије. Мегатренд ревија, 2021

За повратнике, односно лица која су већ осуђивана за слична кривична дела, законом је предвиђено обавезно повећање казне, што је примењено у 18% случајева у Србији током 2022. године.⁶⁶

Суд процењује и утицај казне на друштво. На пример, казне за кривична дела против малолетника обично укључују веће санкције, јер је њихов заштитни карактер посебно истакнут.

Одређивање казне је процес који обухвата сложену анализу различитих фактора како би се осигурало да казна буде правична, ефикасна и у складу са друштвеним интересима. Овај процес одражава настојање да се кривично право примени као средство заштите друштва и превенције будућих кривичних дела.

5.5. Правне последице осуде

Осуђујућа пресуда утиче на правни статус осуђеног утврђивањем кривице, одређивањем казне или неке друге кривичноправне мере. Према Законика о кривичном поступку Републике Србије, пресуда постаје правоснажна у више ситуација: када протекне рок за жалбу, а ниједна странка је није изјавила, када све странке које имају право на жалбу одустану од њеног изјављивања, када је жалба одбијена као недозвољена или неблаговремена, као и када другостепени суд одлучи о жалби тако што потврди или преиначи првостепену пресуду. Када пресуда постане правоснажна то значи да осуђени постаје лице које је кривично одговорно за одређено дело (дело за које се терети), а то значи да особа од тог тренутка има статус осуђиваног. Ова ситуација значи да особа улази у казнену евиденцију па то може да утиче на одређена права које је особа до тог тренутка мала. Негативан утицај на њено запослење у будућности (теже је добити посао), право гласа или поседовање оружја. Ако се особа поново гони кривично, након овога, ситуација је отежавајућа по њу. Ове мере се примењују превентивно због будућих кривичних дела, само је битно да се добро избалансира између основних људских права и казнене политике. Правоснажна пресуда важи и у другим поступцима као што је парница, јер чињенице које

⁶⁶Републички завод за статистику, Билтен пунолетни учин кривичних дела у Републици Србији, 2022.

су једном утврђене више не могу поново да се доводе у питање, у складу са правилом *nebisinidem* (нико не може бити суђен два пута за исто дело).⁶⁷

Осуђено лице након што добије правоснажну пресуду више нема исти правни положај као раније. То значи да се у правним евиденцијама води као осуђивано лице, али закон предвиђа могућност *рехабилитације* (после одређеног времена се осуђеном брише осуда из евиденције и поново добија статус неосуђиваног лица). Постоје уставне и законске одредбе које омогућавају да се после издржане казне особи омогући да поврати своја права као да није било осуђивана. То се односи на право да конкурише за посао, обавља одређене функције или да користи грађанска права. За овако нешто треба да буду испуњени услови прописани законом (да је прошло одређено време од издржане казне и да није поново учињено кривично дело). Законски је рехабилитација али у стварности осуђена лица имају проблема са овим јер тешко проналазе посао, у друштву другачије

гледају на њих, људи им не верују итд. Рехабилитација као правна могућност постоји али мало теже применити је у стварности.⁶⁸

У контексту права на правично суђење, осуђујућа пресуда подразумева обавезу суда да се придржава начела непосредности, јавности и равноправности странака у поступку.⁶⁹ Поступање супротно овим начелима може довести до правних недостатака који утичу на валидност пресуде. Ови недостаци могу бити предмет исправке у оквиру ванредних правних лекова, као што су поновно суђење или ревизија.⁷⁰

Осуђујућа пресуда утиче и на друштвени живот осуђеног. Може да утиче на његов углед, економску ситуацију и породичне односе. Суд треба да води рачуна о томе како ће казна да утиче на поновно укључивање осуђеног у друштво. Уместо затвора, понекад је боље изрећи неке алтернативне санкције (нпр. рад у јавном интересу, условна казна,

⁶⁷В. Божић, и М. Симовић, Критички осврт на реформу казног законодавства у односу на казну затвора у Републици Хрватској и Републици Србији, Српска правна мисао, 2020, стр. 132.

⁶⁸Устав Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 98/2006.

⁶⁹С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2023., стр. 102

⁷⁰Д. Миладиновић Стефановић и С. Кнежевић, Отклањање правних недостатака правоснажних пресуда, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2023, стр. 77

новчана казна), јер оне мање ремете живот осуђеног и олакшавају да се он ресоцијализује и врати у друштво.⁷¹

Пресуда у потпуности обликује правни положај осуђеног. Пресуда доноси обавезе (нпр. да плати казну или накнаду штете), поставља ограничења (нпр. забрана вршења одређеног посла), али особа има могућност рехабилитације (осуђени након извесног времена може да поврати углед и да у правној евиденцији не буде заведен као осуђиван).

5.6.Право на жалбу

Право на жалбу у кривичном поступку обезбеђује заштиту права странака и правилност у примени закона. Жалба је редован правни лек који се може поднети против првостепене пресуде.⁷²

Поступак жалбе регулисан је Закоником о кривичном поступку, који прописује да се жалба може изјавити због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања или повреде кривичног закона.⁷³ Основ за жалбу може бити и одлука о казни, ако странка сматра да је казна неправично одмерена. У пракси се често дешава да се жалбе подносе због комбинације наведених основа, што указује на сложеност и значај овог правног лека.

Поступак по жалби подразумева да се предмет разматра пред другостепеним судом, који може да донесе једну од четири одлуке: 1) решењем одбацити жалбу као неблаговремену, недозвољену или неуредну; 2) пресудом одбити жалбу као неосновану и потврдити првостепену пресуду; 3) решењем усвојити жалбу и укинути првостепену пресуду и упутити предмет првостепеном суду на поновно суђење; или 4) пресудом усвојити жалбу и преиначити првостепену пресуду.⁷⁴ Најчешћи разлози за враћање на поновно суђење су утврђивање битних повреда поступка, као што су повреде права на

⁷¹В. Божић, и М. Симовић, Критички осврт на реформу казног законодавства у односу на казну затвора у Републици Хрватској и Републици Србији, Српска правна мисао, 2020, стр. 132.

⁷²К. Живановић, Жалба против пресуде у кривичном поступку. Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2022, стр. 51-53

⁷³Чл. 437. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014 и 35/2019.

⁷⁴Б. Станковић и др., Водич за новнаре и грађане кроз судске поступке, Организација за европску безбедност и сарадњу, Београд, 2024, стр. 27

одбрану или пропусти у доказном поступку. Преиспитивање правних недостатака правноснажне пресуде се не темељи на неким новим доказима и чињеницама. Реч је искључиво о правном мишљењу странака да постоји.⁷⁵

Устав Републике Србије гарантује право на правни лек као основно право свих грађана, што чини основу за развој и примену институција жалбе и ревизије у кривичноправном систему.⁷⁶ Ово право осигурава контролу над радом судова и служи као средство заштите од могућих неправилности у пресудама. Примена ових правних лекова је битна и за појединце и за јачање поверења у правосудни систем.

У пракси се често поставља питање ефикасности ових правних лекова. Иако теоријски обезбеђују исправност судских одлука, постоји бојазан да се прекомерна употреба жалби и ревизија може негативно одразити на ефикасност судског система. Републички завод за статистику наводи да је у 2022. години од укупно поднетих жалби,

око 30% резултирало укидањем или изменом првостепених пресуда, што указује на потребу за сталним унапређењем квалитета судског одлучивања.⁷⁷

Жалба служи за заштиту права странака и обезбеђивање законитости у кривичном поступку. Њена примена мора бити заснована на принципима правичности и делотворности, како би се постигла равнотежа између интереса појединаца и друштва.

6. Начело доказне аквизиције

Доказна заснованост пресуде одређује начин на који суд утврђује чињенично стање и доноси одлуку. У складу са одредбама Законика о кривичном поступку Републике Србије, суд је обавезан да своју пресуду заснује на доказима који су изведени током главног претреса.⁷⁸ Ово правило гарантује да судска одлука почива искључиво на доказима који су били доступни и супротстављеним странама, чиме се осигурава принцип равноправности у

⁷⁵Д. Миладиновић Стефановић и С. Кнежевић, Отклањање правних недостатака правноснажних пресуда, Зборник радова Правног факултета у Нишу, 2023, стр. 75

⁷⁶Устав Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 98/2006.

⁷⁷Републички завод за статистику (2022). *Билтен пунолетни учиниоци кривичних дела у Републици Србији*.

⁷⁸Чл. 419. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014 и 35/2019.

поступку. Пуно поштовање процесних права осумњиченог у истражној фази је услов који мора бити испуњен да би докази били прихватљиви и веродостојни и да би свака осуђујућа пресуда била легитимна.⁷⁹

Устав Републике Србије предвиђа да свако има право на правично суђење и једнак приступ правди, што је основа и за начело доказне заснованости.⁸⁰ У том контексту, доказна заснованост подразумева не само формално утемељење пресуде на доказима, већ и обавезу суда да те доказе оцени савесно и свеобухватно. Савесна оцена доказа обухвата анализу сваког појединачног доказа у односу на целокупни скуп доказа, што је детаљно објашњено у кривичноправној литератури.⁸¹

Судска пракса Републике Србије указује на изазове у примени начела непосредности у извођењу доказа. Примера ради, када је реч о коришћењу записника о

доказима који су изведени у ранијим фазама поступка, овакав приступ се сматра изузетком од општег правила непосредности и треба да буде оправдан нарочитим разлозима.⁸² У том смислу, примена начела непосредности је ограничена околностима у којима није могуће извршити извођење доказа на главном претресу.

Од суштинске важности је и разматрање правне природе пресуде, која мора бити образложена на начин који омогућава проверу њене исправности у жалбеном поступку. У том контексту, детаљно образлагање начина на који су докази оцењени, као и закључци који су из њих изведени, чини основу за разумевање пресуде и њену потенцијалну измену или укидање у вишим судским инстанцама.⁸³

Пресуда коју суд доноси је најважнија одлука којом се решава предмет кривичног поступка. Судија мора да заснује своју пресуду само на доказима који су изведени на

⁷⁹Е. Cape, J. Hodgson, T. Prakken, & T. Spronken, (2007). *Suspects in Europe: Procedural Rights at the Investigative Stage*. Intersentia., стр. 3

⁸⁰ Устав Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 98/2006.

⁸¹С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 309

⁸²С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2023., стр. 124

⁸³М. Јеличић, Образложење кривичне пресуде као елеменат права на правично суђење, Правни факултет у Београду, 2016, стр. 133-134.

главном претресу, осим у случајевима када се користе докази из других процесних фаза или других кривичних поступака. У таквим случајевима, судија се не упознаје непосредно са доказима, већ само са записницима о њима, који су изведени пре или ван главног претреса. Судија је дужан да на основу савесне оцене сваког доказа појединачно и у вези са осталим доказима изведе закључак о извесности постојања одређене чињенице.⁸⁴ У закону није посебно формулисано начело истине већ се оно у пракси постиже кроз слободну оцену доказа и дужност суда да утврди чињенице. У том смислу, судија мора ценити изведене доказе и темељити своје закључке само на чињеницама у погледу којих сматра да извесно постоје. Судија мора бити објективан и непристрасан током целог поступка и не сме бити под утицајем било које стране у поступку.

Устав Републике Србије (чл. 33) гарантује право на претпоставку невиности, што значи да се нико не може сматрати кривим док се његова кривица не докаже. Постоји веза између претпоставке невиности и доказне заснованости јер судија не може да се ослони на претпоставке, личне утиске или недовољне доказе. Докази треба да буду јасни, конкретни и сигурни да би неко био проглашен кривим. Ако такви докази не постоје, суд је обавезан

да донесе ослобађајућу пресуду.⁸⁵ Сви докази који се изводе током суђења оцењују се у односу на то да ли могу потпуно да отклоне сумњу. Ако не могу, суд мора да поштује претпоставку невиности и да донесе одлуку у корист окривљеног.

Законик о кривичном поступку Републике Србије садржи одредбе које прецизирају питања везана за терет доказивања. Према Законику, тужилац је обавезан да изнесе доказе који потврђују основаност оптужбе, док одбрана има право да оспорава те доказе и износи своје контрааргументе.⁸⁶ Међутим, терет доказивања не подразумева само обавезу изношења доказа, већ и њихову анализу, оцену и повезивање у логичан и правно оправдан закључак.

⁸⁴Чл. 419. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011.

⁸⁵С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 297.

⁸⁶М. Шкулић, Коментар Законика о кривичном поступку, Правни факултет Универзитета у Београду и "Службени гласник", Београд, 2011., стр. 416.

У литератури се често истиче да је терет доказивања комплексна категорија која укључује не само правне, већ и психолошке и практичне аспекте.⁸⁷ Један од изазова у овом контексту је и питање како суд тумачи доказе који нису недвосмислени. Таква ситуација може довести до дилеме да ли је терет доказивања заиста испуњен. У том смислу, одлуке суда у погледу примене терета доказивања имају кључну улогу у формирању судске праксе.⁸⁸

Посебан аспект терета доказивања односи се на ситуације када се кривични поступак води против лица за која се претпоставља да су починила тешка кривична дела, као што су организовани криминал или тероризам. У таквим случајевима, терет доказивања може бити додатно компликован специфичностима самих кривичних дела и методама којима се они доказују.⁸⁹

У пракси Републике Србије примећено је да постоје одређене неједнакости између процесних странака, што се огледа и у питањима терета доказивања.⁹⁰ Док тужилаштво често располаже са значајно већим ресурсима за прикупљање и извођење доказа, одбрана је понекад ограничена у својим могућностима да парира доказима које тужилаштво изнесе.

Терет доказивања је директно повезан са начелом материјалне истине, што значи да је суд обавезан да утврди чињенично стање које је од значаја за доношење правично засноване одлуке. Ова обавеза суда додатно наглашава важност правилне примене терета доказивања како би се избегле неправичне пресуде и обезбедило владавина права.

Посебни случајеви, како је то регулисано Закоником о кривичном поступку (ЗКП), обухватају ситуације у којима се примењују одступања од уобичајених процедуралних правила, са циљем обезбеђивања ефикасности поступка, али и заштите права окривљених и оштећених лица.⁹¹

⁸⁷З. Стојановић, Кривично право, Општи дио, Београд, 2006, стр. 104.

⁸⁸М. Кнежевић, Терет доказивања недозвољености имисија као претпоставке негаторног захтева, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 4/2013, стр. 355-356.

⁸⁹В. Божић, и М. Симовић, Критички осврт на реформу казненог законодавства у односу на казну затвора у Републици Хрватској и Републици Србији, Српска правна мисао, 2020, стр. 133.

⁹⁰В. Даријевић, Неједнакост процесних странака у кривичним поступцима у судској пракси Републике Србије. Мегатренд ревија, 2021, стр. 234.

⁹¹З. Стојановић, Коментар Кривичног законика, Београд, Службени гласник, 2020., стр. 105.

Један од најзначајнијих аспеката посебних случајева јесте примена института споразума о признању кривичног дела. Несумњиво је да је са процесног становишта, приликом увођења споразума о признању кривичног дела у наш правни систем, законодавац ишао за тим да се постигне повећање ефикасности и убрзање поступка упрошћавањем процесне форме и растерећењем судова. Иако се највећи део кривичног поступка одвија пред јавним тужиоцем, а улога суда се састоји искључиво у оцени да ли је закључени споразум о признању кривичног дела у складу са законским условима, чињеница је да се судски део поступка окончава углавном на само једном рочишту, што представља огромну уштеду у времену и трошковима поступка. За јавног тужиоца то је брз и практичан начин окончања предмета, без спровођења целокупног доказног поступка. Иако признање извршења кривичног дела само по себи није довољно за прихватање споразума и изрицање осуђујуће пресуде, законодавац је чини се пажљивим изражавањем искључио потребу несумњивог утврђивања кривице окривљеног користећи конструкцију да је поред признања потребно и постојање доказа који нису у супротности са признањем.⁹²

Друга важна тема у оквиру посебних случајева односи се на пресуду без одржавања главног претреса, која представља одступање од начела непосредности у кривичном

поступку. Ова врста пресуде о се користи у случајевима када постоји неспорност чињеничног стања или када окривљени призна кривицу. Иако се ова пракса оправдава као средство убрзања поступка, критичари истичу да она може довести до слабљења права на одбрану и директног сучељавања страна у поступку.⁹³

7. Објављивање пресуде, давање поука и упозорења странкама у поступку

Када суд изрекне пресуду, председник већа ће је одмах објавити у присуству странака, њихових законских заступника, пуномоћника и браниоца. У сложенијим предметима суд може да одложи објављивање пресуде за осам дана од дана закључења

⁹²И. Радивојевић, Споразум о признању кривичног дела, Правни факултет у Нишу, 2016, стр. 23-24.

⁹³Г. Станковић, Пресуда без одржавања расправе, Право - теорија и пракса, 2013, стр. 5

главне расправе. У случају из члана 319. став 2. Закона о парничном поступку, пресуда ће да се објави најкасније у року од осам дана од дана пријема списка, односно записника.⁹⁴

Председник већа ће јавно прочитати изреку пресуде и укратко саопштити разлоге за њено доношење, како би сви присутни били упознати са суштином одлуке. Пресуда ће бити објављена и у ситуацијама када странка, њен законски заступник, пуномоћник или бранилац нису присутни на рочишту, јер се сматра да је јавност пресуде од општег значаја и да не зависи од појединачног присуства странака. У случају када је јавност на главном претресу била искључена, изрека пресуде ће се ипак увек прочитати у присуству јавности, чиме се обезбеђује принцип јавности судских одлука и грађанима пружа увид у исход поступка. На тај начин се постиже равнотежа између потребе за заштитом приватности у току самог претреса и обавезе суда да пресуда буде јавно доступна.⁹⁵

По објављивању пресуде, председник већа ће поучити странке о праву на жалбу, као и о праву на одговор на жалбу. Ако је оптуженом изречена условна осуда, председник већа ће га упозорити на сврху условне осуде и на услове којих се мора придржавати. Председник већа ће упозорити странке да до правноснажног окончања поступка о свакој промени адресе обавесте суд.⁹⁶

Објављивање пресуде представља једну од кључних фаза кривичног поступка, јер је то тренутак када суд јавно саопштава своју одлуку и тиме формализује закључак поступка. Овај чин има не само процесни већ и симболички значај, јер у себи обједињује елементе транспарентности, правичности и јавности, који су основни принципи кривичног права.⁹⁷

Законик о кривичном поступку Републике Србије детаљно регулише начин на који се пресуда објављује и која права и обавезе странке имају након објављивања.⁹⁸ Када се пресуда објави, председник већа има дужност да странке упозна са њиховим правима, што

⁹⁴Љ. Милутиновић, С. Андрејевић, Водич за израду првостепених судских одлука из грађанске материје с освртом на навођење пресуда Европског суда за људска права, Савет Европе, Канцеларија у Београду, 2016, стр. 16.

⁹⁵З. Стојановић, Коментар Кривичног законика, Београд, Службени гласник, 2020., стр. 107.

⁹⁶Чл. 426. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011.

⁹⁷Љ. Милутиновић, С. Андрејевић, Водич за израду првостепених судских одлука из грађанске материје с освртом на навођење пресуда Европског суда за људска права, Савет Европе, Канцеларија у Београду, 2016, стр. 16.

⁹⁸Чл. 425. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 72/2011.

укључује право на жалбу и право на одговор на жалбу. Ове поуке имају суштински значај за обезбеђивање правне заштите и једнаких могућности свих странака у поступку.⁹⁹

Посебан значај имају поуке које се дају оптуженом, посебно у случајевима када је изречена условна осуда. У том контексту, председник већа је обавезан да детаљно објасни сврху условне осуде, укључујући услове којих се оптужени мора придржавати. Ово је важан аспект процеса, јер се на овај начин обезбеђује не само разумевање пресуде већ и њено правилно извршење у складу са законом.¹⁰⁰ У супротном, недовољно јасно саопштавање ових информација може довести до забуне или неправилности у спровођењу изречене мере.

Још један важан аспект је упозорење странака о обавези да суд обавесте о свакој промени адресе до правноснажног окончања поступка. Ово упозорење је од суштинског значаја за несметан ток поступка и извршење судских одлука. Непоштовање ове обавезе може имати значајне последице, укључујући пропуштање рока за подношење жалбе или друге процесне радње, што може утицати на права странака.¹⁰¹

Важно је напоменути и да се објављивање пресуде мора извршити у складу са начелом јавности. Чак и у случајевима када је јавност била искључена са главног претреса, изрека пресуде се увек чита јавно. Овај елемент поступка је неопходан ради одржавања поверења јавности у правосудни систем и обезбеђивања његове транспарентности.¹⁰² Истовремено, објављивање пресуде на начин који је јасан и разумљив за стране у поступку одраз је правичности и професионализма у судском раду.

Информатизација правосуђа и коришћење савремених технологија играју кључну улогу у објављивању судских одлука, што доприноси унапређењу квалитета судске праксе и разумевању правосудних процедура. Овај аспект добија додатни значај с обзиром на

⁹⁹В. Даријевић, Неједнакост процесних странака у кривичним поступцима у судској пракси Републике Србије. Мегатренд ревија, 2021., стр. 243.

¹⁰⁰М. Шкулић, Водич за примену новог законика о кривичном поступку Србије, Београд, Правни информатор, 2014., стр. 201.

¹⁰¹С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 413.

¹⁰²С. Бркић, Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији, Зборник радова Правног факултета, Нови Сад, 2023., стр. 126.

обавезе које проистичу из законских регулатива и потребе за прилагођавањем савременим трендовима.

Централни проблем у овој области јесте успостављање равнотеже између транспарентности и заштите права учесника у поступку, као што су право на приватност и право на заштиту података о личности. Као што се истиче у научној литератури, одређени принципи, попут начела јавности рада судова, морају се примењивати уз адекватна ограничења.¹⁰³

Релевантна литература наглашава да објављивање судских одлука доприноси уједначавању судске праксе, али да се мора обезбедити и ефикасна правна заштита у случајевима неусаглашености са прописима.¹⁰⁴ У пракси, неопходно је обезбедити и стално унапређење дигиталне инфраструктуре, као и обуку кадрова који ће користити и одржавати ове системе. Искуства других правних система могу послужити као пример добре праксе у унапређивању ових аспеката, што представља значајну тему за даља истраживања.

8. Писмена израда и достављање пресуде

Писмена израда пресуде представља важан корак у процесу кривичног поступка, којим се обезбеђује јасност, транспарентност и могућност правног средства за стране у поступку. Текст пресуде мора бити прецизан, аргументован и садржавати све битне елементе прописане законом.

Пресуда која је објављена ће се писмено изградити и доставити у року од 15 дана од дана објављивања, а у предметима за које је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности – у року од 30 дана од дана објављивања. У нарочито сложеним предметима председник већа може затражити од председника суда да одреди рок у којем ће се пресуда писмено изградити и доставити.¹⁰⁵

¹⁰³ А. Младеновић, Права субјекта чији се подаци обрађују, Правни факултет Ниш, 2023., стр. 71

¹⁰⁴ М. Шулић, Коментар Законика о кривичном поступку, Правни факултет Универзитета у Београду и "Службени гласник", Београд, 2011., стр. 204.

¹⁰⁵ Чл. 427. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 35/2019

Пресуда мора садржати уведене податке о суду који је донео пресуду, времену и месту одржавања главног претреса, податке о странкама, о кривичном делу и околностима у којима је оно извршено, као и правну квалификацију дела.¹⁰⁶ Осим тога, пресуда треба да укључи одлуку о казни, разлоге за доношење одлуке, правне основе, и упутство странкама о могућности подношења жалбе.

Писмени текст пресуде мора бити урађен на јасан и разумљив начин како би свим странама у поступку био доступан, независно од њиховог правног или образовног нивоа. У њему је неопходно детаљно образложити чињенице и доказе на којима је заснована пресуда, како би се оправдала донесена одлука и ојачао кредибилитет суда.¹⁰⁷ Разлози за одлуке морају бити изложени на такав начин да одражавају доследност у примени материјалног и процесног права.

Достављање пресуде странкама у поступку врши се у форми овереног преписа који садржи све елементе оригинала. Оверени препис је средство којим се странке информишу о садржају пресуде и њиховим правима на правна средства. У пракси је неопходно да се

достављање обави у законом утврђеним роковима како би се обезбедила правна сигурност и поштовала начела ефикасности поступка.¹⁰⁸

Ако је пресуда донета у одсуству оптуженог, потребно је водити рачуна да достављање буде извршено у складу са правилима о уредној достави како би се оптуженом омогућило да искористи своја процесна права. У случају да је достављање онемогућено, суд је дужан да предузме све неопходне мере за обавештавање стране и омогућавање приступа правди.¹⁰⁹

Приликом израде и достављања пресуде, посебна пажња се посвећује заштити права оштећених лица. Оверени препис пресуде доставља се и оштећенима који имају право на жалбу, чиме се обезбеђује равноправност процесних странака и приступ правосудним механизмима.

¹⁰⁶Чл. 428. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 35/2019

¹⁰⁷Чл. 429. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 35/2019.

¹⁰⁸С. Кнежевић, Кривично процесно право: општи део, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2015., стр. 416

¹⁰⁹М. Јеличић, Значај достављања писмена за прекршајни поступак Републике Србије, Прекршајни суд у Шапцу, Шабац, 2019., стр. 182

У случајевима сложених предмета, суд може тражити додатно време за израду пресуде, али то не сме угрозити право на правовремену одлуку у складу са правом на суђење у разумном року. Поред тога, свака пресуда мора бити састављена тако да буде спремна за оцену виших судова у случају жалбе, што захтева максималну прецизност у формулацији правних закључака и чињеничних основа.

Писмена израда и достављање пресуде представљају не само закључак једне фазе поступка већ и предуслов за његово законито окончање у складу са прописаним начелима правне државе. Очување транспарентности и ефикасности у овом сегменту је од суштинске важности за јачање поверења грађана у правосудни систем и осигурање законитости судских одлука.

Изворник пресуде потписују председник већа и записничар, а оверени препис пресуде доставља се странкама, тужиоцу и оптуженом, као и браниоцу оптуженог. Оверени препис пресуде суд ће се доставити оштећеном који има право на жалбу, лицу

чији је предмет одузет или лицу од кога је одузета имовинска корист прибављена кривичним делом или имовина проистекла из кривичног дела. Ако је суд, применом одредаба о одмеравању јединствене казне за кривична дела у стицају, изрекао казну узимајући у обзир и пресуде које су донели и други судови, доставиће оверени препис пресуде тим судовима.¹¹⁰

¹¹⁰Чл. 427. Законик о кривичном поступку Републике Србије „Сл. Гласник РС“, бр. 35/2019.

9. Емпиријско истраживање о осуђујућим пресудама у пракси основног суда у Новом Пазару, у периоду од 2020-2022 године

9.1.Проблем и предмет истраживања

Истраживање има за циљ анализирати осуђујуће пресуде донесене у Основном суду у Новом Пазару током периода од 2020. до 2022. године. Фокус истраживања је на идентификацији обрасца осуђујућих пресуда, њиховој расподели у односу на ослобађајуће и одбијајуће пресуде, као и анализи укупног броја пресуда у наведеном временском оквиру.

9.2.Хипотезе истраживања

Основне хипотезе овог рада су следеће:

1. Претпоставља се да осуђујуће пресуде имају различиту структуру и правне последице у зависности од тежине кривичног дела и процесних околности.
2. Измене у кривичнопроцесном законодавству утичу на начин доношења и образлагања осуђујућих пресуда.
3. Број осуђујућих пресуда у Републици Србији је растао током периода од 2013. до 2022. године.

9.3.Методологија истраживања

Подаци о осуђујућим пресудама добијени су путем писменог захтева и добијене дозволе (прилог 1). Подаци ће бити проучавани како би се идентификовали типови осуђујућих пресуда, укључујући врсту кривичног дела и казне. За сваку годину у истраживаном периоду, анализираће се укупан број пресуда, број осуђујућих, ослобађајућих и одбијајућих пресуда. Расподела ових пресуда биће приказана у процентима ради бољег разумевања.

Методологија истраживања у овом раду користи нормативни, догматски и емпиријски метод. Нормативни и догматски методи ће се користити за анализу правног оквира и теоретских принципа који регулишу доношење осуђујућих пресуда. Нормативни метод омогућава преглед законских прописа и правних стандарда који утичу на судску праксу, док догматски метод служи за проучавање теоретских концепата и еволуције правних правила у контексту осуђујућих пресуда.

У емпиријском делу истраживања, подаци ће бити прикупљени из публикација Републичког завода за статистику Републике Србије за период од 2020. до 2022. године, класификовани према врсти кривичних дела, изреченим казнама, полу, старости и образовању. Узорак ће бити одабране све осуђујуће пресуде из периода од 2020. до 2022. године донесене у Основном суду у Новом Пазару. Истраживање се спроводило у периоду од 15. јула до 25. јула 2023. године. Након прикупљања, подаци ће бити анализирани статистички како би се идентификовали трендови и обрасци у осуђивању, те како би се анализирао утицај социо-демографских карактеристика на правосудну праксу.

Резултати ће бити представљени кроз детаљне статистичке анализе и графичке приказе, омогућавајући јасно разумевање трендова и пракси осуђивања током посматраног периода.

Резултати ће бити тумачени у светлу постављеног истраживачког питања које гласи: Какав је образац осуђујућих пресуда у пракси Основног суда у Новом Пазару током периода 2020-2022, и како се они односе на укупан број пресуда и на расподелу ослобађајућих и одбијајућих пресуда?

Идентификовани обрасци, трендови и односи међу пресудама биће дискутовани како би се дала дубља слика ситуације. Подаци су статистички анализирани представљени табеларно и графиконима.

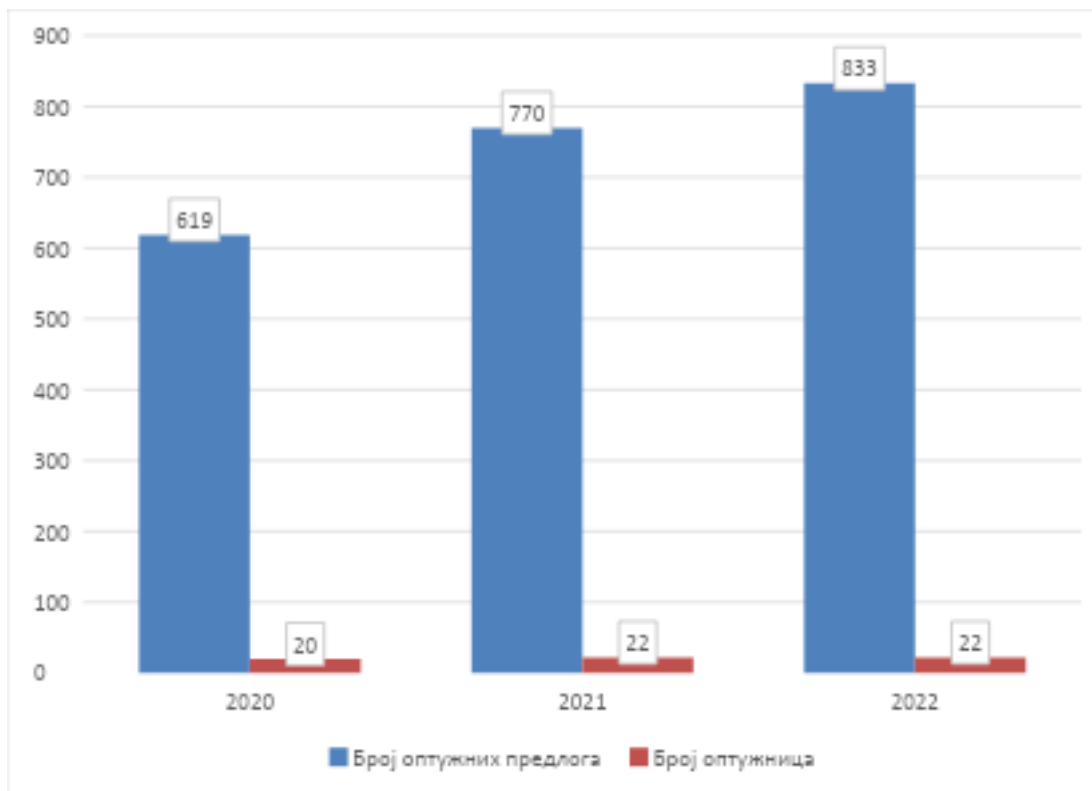
9.4.Резултати истраживања

У периоду од 01.01.2020. године до 31.12.2022. године, пред Основним судом у Новом Пазару поднето је укупно 2464 оптужна акта. Овај број се састоји од оптужних предлога и оптужница. Конкретно, у периоду од 01.01.2020. године до 31.12.2020. године, поднето је 619 оптужних предлога и 20 оптужница. У периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године, поднето је 770 оптужних предлога и 22 оптужнице. У последњем периоду, од 01.01.2022. године до 31.12.2022. године, поднето је 833 оптужних предлога и 22 оптужнице.

Табела 1. Број оптужних предлога и број оптужница у периоду од 2020. до 2022. године

Година	Број оптужних предлога	Број оптужница
2020	619	20
2021	770	22
2022	833	22

На основу табеле 1. у периоду од 01.01.2020. године до 31.12.2022. године, пред Основним судом у Новом Пазару поднето 2222 оптужних предлога и 64 оптужнице, а однос ових бројева се јасно види на графикону 1.

Графикон 1. Број оптужних предлога и број оптужница у периоду од 2020. до 2022. године

Табела 2 представља темељну анализу броја осуђујућих, ослобађајућих и одбијајућих пресуда према одређеним члановима закона у Новом Пазару током трогодишњег периода од 2020. до 2022. године. Анализом ових података отварају се дубљи увиди у начин функционисања правосудног система у овом граду, откривајући обрасце који се јављају у изрицању пресуда за различите врсте кривичних дела.

Разматрајући конкретне случајеве, можемо уочити да кривично дело "Тешка телесна повреда (Чл. 121)" бележи 17 осуђујућих пресуда, уз додатне 2 ослобађајуће и 2 одбијајуће пресуде, укупно 21 случај. Овај феномен може указивати на релативно прецизно препознавање и кажњавање озбиљног насиља у граду.

Погледавши "Лака телесна повреда (Чл. 122)", примећујемо драстичнију разлику између осуђујућих и ослобађајућих пресуда, где се бележи 122 осуђујуће пресуде, нула

ослобађајућих и 3 одбијајуће пресуде, што сугерише на строжи правосудни приступ у случајевима мање телесне повреде.

Анализирајући кривична дела против полне слободе, као што су "Недозвољене полне радње (Чл. 182)" и "Полно узнемиравање (Чл. 182а)", запажамо да је удео ослобађајућих пресуда за ове случајеве нула, док се осуђујуће пресуде крећу између 2 и 3. Овакав приступ упућује на одлучну борбу правосуђа против оваквих преступа.

Посебно изражена ситуација јавља се код кривичног дела "Неовлашћено држање опојних дрога (Чл. 246а)", где се бележи висок број осуђујућих пресуда - 267, наспрам занемарљивих 2 ослобађајуће и значајнијих 20 одбијајућих пресуда. Ово сугерише на интензиван правосудни одговор у вези са трговином опојним дрогама.

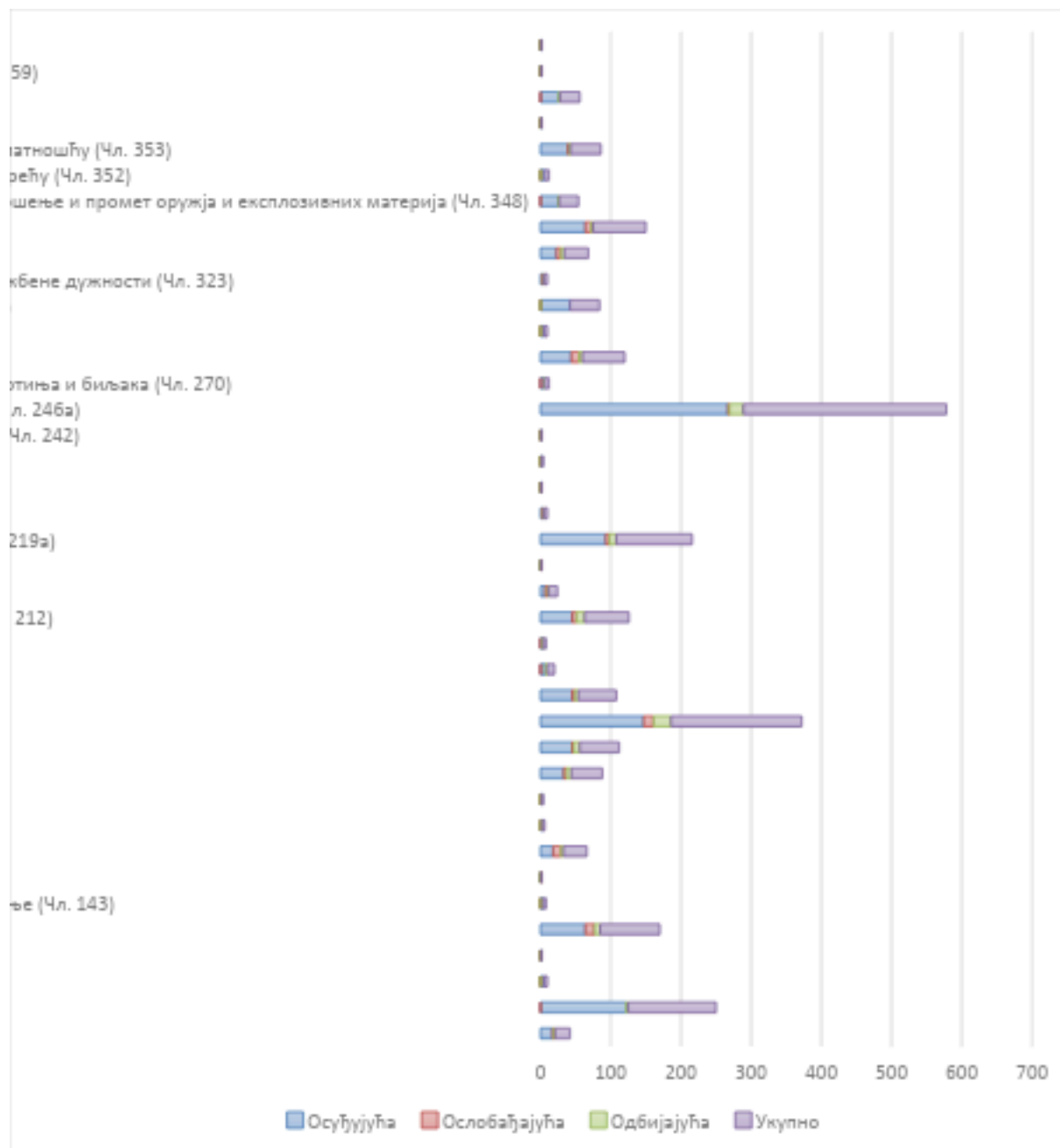
Када разматрамо кривична дела у вези с имовином, као што су "Крађа (Чл. 203)" и "Разбојништво (Чл. 206)", примећујемо различите нијансе у пресудама. Наиме, "Крађа" бележи 147 осуђујућих, 14 ослобађајућих и 25 одбијајућих пресуда, док је "Разбојништво" праћено мањим бројем осуђујућих (45) и приближно једнаким бројем ослобађајућих и одбијајућих пресуда (4 и 5).

Табела 2. Број осуђујућих, ослобађајућих и одбијајућих пресуда према члану закона

Кривично дело (Члан закона)	Осуђујућа	Ослобађајућа	Одбијајућа	Укупно
Тешка телесна повреда (Чл. 121)	17	2	2	21
Лака телесна повреда (Чл. 122)	122	0	3	125
Учешће у тучи (Чл. 123)	5	0	0	5
Принуда (Чл. 135)	1	0	0	1
Угрожавање безбедности (Чл. 138)	64	13	8	85
Неовлашћено прислушкивање и снимање (Чл. 143)	4	0	0	4
Неовлашћено фотографисање (Чл. 144)	0	1	0	1
Увреда (Чл. 170)	18	11	4	33
Недозвољене полне радње (Чл. 182)	3	0	0	3
Полно узнемиравање (Чл. 182а)	2	0	0	2
Насиље у породици (Чл. 194)	33	4	7	44

Недавање издржавања (Чл. 195)	45	2	9	56
Крађа (Чл. 203)	147	14	25	186
Разбојништво (Чл. 206)	45	4	5	54
Утаја (Чл. 207)	7	0	3	10
Права (Чл. 208)	3	0	1	4
Уништење и оштећење туђе ствари (Чл. 212)	45	6	12	63
Изнуда (Чл. 214)	7	3	2	12
Уцена (Чл. 215)	0	1	0	1
Грађење без грађевинске дозволе (Чл. 219а)	93	5	10	108
Пореска утаја (Чл. 225)	3	1	1	5
Недозвољена трговина (Чл. 235)	1	0	0	1
Фалсификовање новца (Чл. 241)	2	0	0	2
Фалсификовање хартија од вредности (Чл. 242)	1	0	0	1
Неовлашћено држање опојних дрога (Чл. 246а)	267	2	20	289
Преношење заразних болести код животиња и биљака (Чл. 270)	5	0	1	6
Шумска крађа (Чл. 275)	44	11	5	60
Изавање опште опасности (Чл. 278)	5	0	0	5
Угрожавање јавног саобраћаја (Чл. 289)	42	0	0	42
Напад на службено лице у вршењу службене дужности (Чл. 323)	3	1	1	5
Самовлашће (Чл. 330)	23	6	5	34
Насилничко понашање (Чл. 344)	64	8	3	75
Недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја (Чл. 348)	26	0	1	27
Неовлашћено организовање игара на срећу (Чл. 352)	6	0	0	6
Неовлашћено бављење одређеном делатношћу (Чл. 353)	39	2	2	43
Повреда гроба (Чл. 354)	1	0	0	1
Фалсификовање исправе (Чл. 355)	26	0	2	28
Злоупотреба службеног положаја (Чл. 359)	1	0	0	1
Проневера (Чл. 364)	1	0	0	1
Тешка телесна повреда (Чл. 121)	17	2	2	21

На графикону 2 се лакше визуализира дистрибуција осуђујућих и ослобађајућих пресуда које је донео Окружни суд у Новом Пазару у периоду од 2020. до 2022. године.

Графикон 1. Број осуђујућих, ослобађајућих, одбијајућих и укупно пресуда донесених у Окружном суду у Новом Пазару у периоду од 2020. до 2022. године.

10. Закључак

Анализа института осуђујуће пресуде у кривичном поступку показује да овај судски акт битан у целокупном систему кривичног правосуђа. Његова суштина је у формалном утврђивању кривице и изрицању санкције и у обезбеђивању легитимитета правосудног система и јачању поверења јавности у правду. Кроз осуђујућу пресуду остварује се равнотежа између интереса државе да санкционише противправно понашање и права окривљеног на фер поступак.

Разликовање врста осуђујућих пресуда и прецизно утврђени критеријуми за изрицање казне показују да суд није ограничен на један механички модел одлучивања, већ је у обавези да пажљиво процени све околности сваког појединачног случаја. Тако се обезбеђује индивидуализација кривичне санкције и њено прилагођавање друштвеној опасности дела и личности учиниоца.

Садржај и образложење осуђујуће пресуде су гаранција транспарентности и контроле судског рада. Обавеза суда да детаљно објасни зашто је прихватио или одбио поједине доказе доприноси правичности поступка и унапређује квалитет правне праксе. Писмена израда и достављање пресуде омогућавају странкама да остваре своја процесна права а истовремено омогућавају вишим судовима да изврше контролу законитости и правилности одлуке.

Све ово упућује на закључак да је осуђујућа пресуда израз правне сигурности, оруђе друштвене превенције и средство којим се афирмише начело владавине права. Значајна је у санкционисању кривичних дела и у томе што кроз њу друштво шаље јасну поруку о томе да је противправно понашање неприхватљиво и да се закон мора поштовати.

У светлу детаљне анализе осуђујућих пресуда у пракси Основног суда у Новом Пазару у периоду од 2020. до 2022. године, закључак овог истраживачког рада доноси суштинске увиде у правосудни процес и динамику изрицања пресуда за различите врсте кривичних дела. Кроз систематичан приступ анализи броја осуђујућих пресуда у односу на

ослобађајуће и одбијајуће пресуде, ова истраживања доприносе разумевању правног оквира и одговора правосудног система на кривичне преступе.

Резултати показују да је у трогодишњем периоду поднето укупно 2464 оптужна акта, представљајући значајан правни волумен који указује на активност правосудног система. Тренд раста броја поднетих оптужних аката током наведеног периода сугерише на динамично правосудно окружење у Новом Пазару.

Анализа конкретних кривичних дела наглашава варијабилност у изрицању осуђујућих пресуда. Кривична дела као што су "Тешка телесна повреда (Чл. 121)" и "Лака телесна повреда (Чл. 122)" показују различите одговоре правосудног система на тежину повреда, док се сексуална кривична дела, као "Недозвољене полне радње (Чл. 182)" и "Полно узнемиравање (Чл. 182а)", сусрећу са одлучном правосудном реакцијом.

Посебно запажено је интензивно деловање правосудног система у сузбијању трговине опојним дрогама, како указује висок број осуђујућих пресуда за "Неовлашћено држање опојних дрога (Чл. 246а)". Ови подаци указују на успешност правних напора у сузбијању овог озбиљног проблема.

Када се сагледавају имовинска кривична дела, број осуђујућих пресуда варира у зависности од тежине кривичног дела. Овај закључак наглашава потребу за правном реакцијом која се прилагођава степену штете и тежини преступа.

У крајњем закључку, овај истраживачки рад осветљава комплексност правосудног процеса у Новом Пазару током испитиваног трогодишњег периода. Анализа осуђујућих пресуда за различите кривичне случајеве доприноси разумевању како правосудни систем реагује на разноврсне изазове. Ови резултати имају импликације на унапређење правде и ефикасности правног система, пружајући основу за даља истраживања и оптимизацију правосудних приступа.

11. Литература

1. Ashworth, A. (2015). *Sentencing and criminal justice*. Cambridge University Press.
2. Бабић, М., & Марковић, И. (2015). *Кривично право – Општи дио*. Бања Лука.
3. Бејатовић, С., Шкулић, М., Илић, Г. (2007). *Пручник за примену Закона о кривичном поступку*, Београд.
4. Блажић Павићевић, М. (2020). *Споразум о признању кривичног дела – појам, правна природа и коришћење споразума о признању кривичног дела као доказа*. Црмен, 11(3), 346–365.
5. Божић, В., Симовић, М. (2020). *Критички осврт на реформу казненог законодавства у односу на казну затвора у Републици Хрватској и Републици Србији*. Српска правна мисао.
6. Боранијашевић, Б. (2008). *Врсте пресуда у парничном поступку*. Правни факултет Универзитета у Нишу.
7. Бркић, С. (2023). *Основне тенденције у еволуцији начела непосредности у општем кривичном поступку у Србији*. Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 57, 99–136.
8. Васиљевић, Т., & Грубач, М. (2005). *Коментар Законика о кривичном поступку*. Београд.
9. Даријевић, В. (2021). *Неједнакост процесних странака у кривичним поступцима у судској пракси Републике Србије*. Мегатренд ревија, 18, 233–246.
10. Ђорђевић, М., Ђорђевић, Ђ. (2016). *Кривично право*. Београд: Пројурис.
11. Ђурђић В., (2016). *Споразум о признању кривичног дела – форма за изрицање правде или решавање спора странака*, Тематски зборник радова Правног факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици „Људска права између идеала и изазова садашњости, Косовска Митровица.
12. Ђурђић В. (2006), *Међународни стандарди и заштита људских права у кривичном поступку*, Уставне и међународне гаранције људских права: зборник радова
13. Живановић К., (2022). *Жалба против пресуде у кривичном поступку*. Правни факултет у Новом Саду, Нови Сад.

14. Законик о кривичном поступку Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019.
15. Јаковљевић, А. (2023). *Обавезујуће дејство појединачних правних аката – дејство пресуде кривичног суда у правном поретку*. Архив за правне и друштвене науке.
16. Јовашевић, Д. (2011). *Лексикон кривичног права*. Београд.
17. Јеличић, М. (2016). *Образложење кривичне пресуде као елемент права на правично суђење*. Београд.
18. Јеличић М. (2019). *Значај достављања писмена за прекршајни поступак Републике Србије*, Прекршајни суд у Шапцу.
19. Јовановић, М. (2020). *Незаконити докази у кривичном поступку – европски стандарди и домаће законодавство*, Правни факултет у Нишу, 2020.
20. Кнежевић, М. (2013). Терет доказивања недозвољености имисија као претпоставке негаторног захтева, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 4/2013
21. Кнежевић, С. (2015). *Кривично процесно право: Општи део*. Ниш: Правни факултет, Центар за публикације.
22. Латиновић, Н. (2003), *Методологија и систематика израде пресуде у кривичном поступку*, Билтен Врховног суда Србије бр. 3/2003, Службени гласник, Београд.
23. Миладиновић Стефановић, Д., & Кнежевић, С. (2023). *Отклањање правних недостатака правноснажних пресуда*. Зборник радова Правног факултета у Нишу.
24. Милојевић, Д. (2017), *Писање кривичних пресуда*, Организација за европску безбедност и сарадњу, Врховни касациони суд.
25. Милутиновић, Љ, Андрејевић, С. (2016). *Водич за израду првостепених судских одлука из грађанске материје с освртом на навођење пресуда Европског суда за људска права*, Савет Европе, Канцеларија у Београду, 2016.
26. Миљковић Т. (2020). *Алтернативне кривичне санкције и мере у државама commonlaw система*, Правни факултет у Нишу.
27. Младеновић, А. (2023), *Права субјекта чији се подаци обрађују*, Правни факултет Ниш.
28. Nelken, D. (2010). *Comparative Criminal Justice: Making Sense of Difference*. Sage Publications.

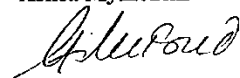
29. Николић-Ристановић, В., Константиновић-Вилић, С. (2018). Криминологија, Београд.
30. Познић, Б. (1991). *Утицај кривичне пресуде на парницу*. Анали Правног факултета у Београду.
31. Радивојевић И. (2016). Споразум о признању кривичног дела, Правни факултет у Нишу.
32. Станковић, Г. (2013). *Пресуда без одржавања расправе*. Право – теорија и пракса, 30, 1–17.
33. Стојановић, З. (2006). *Кривично право – Општи део*. Београд.
34. Стојановић, З. (2020). *Коментар Кривичног законика*. Београд: Службени гласник.
35. Устав Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 98/2006.
36. Трифуновић, Ј. (2019). *Кривично право и судски поступак у Душановом законикау*, Правни факултет, Ниш.
37. Caianiello, M. & Hodgson, J. (2015). *Discretionary Criminal Justice in a Comparative Context*. Carolina Academic Press.
38. Cape, E., Hodgson, J., Prakken, T., & Spronken, T. (2007). *Suspects in Europe: Procedural Rights at the Investigative Stage*. Intersentia.
39. Carter, L. & Pocar, F. (2013). *International Criminal Procedure: The Interface of Civil Law and Common Law Legal Systems*. Edward Elgar Publishing.
40. Чејовић, Б., & Кулић, М. (2011). *Кривично право*. Београд.
41. Шкулић, М. (2014). *Водич за примену новог Законика о кривичном поступку Србије*. Београд: Правни информатор.

Прилог 1.

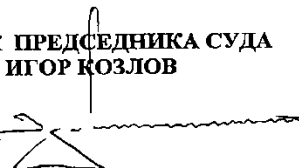
Кривично дело (чл.)	Осуђујућа	Ослобађајућа	Одбијајућа	Укупно
121	17	2	2	21
122	122	/	3	125
123	5	/	/	5
135	1	/	/	1
138	64	13	8	85
143	4	/	/	4
144	/	1	/	1
170	18	11	4	33
182	3	/	/	3
182a	2	/	/	2
194	33	4	7	44
195	45	2	9	56
203	147	14	25	186
204	45	4	5	54
206	7	/	3	10
207	3	/	1	4
208	45	6	12	63
212	7	3	2	12
214	/	1	/	1
215	3	/	/	3
219a	93	5	10	108
225	3	1	1	5
235	1	/	/	1
241	2	/	/	2
242	1	/	/	1
246a	267	2	20	289
270	5	/	1	6
275	44	11	5	60
278	5	/	/	5
289	42	/	/	42
323	3	1	1	5
330	23	6	5	34
344	64	8	3	75
348	26	/	1	27
352	6	/	/	6
353	39	2	2	43
354	1	/	/	1
355	26	/	2	28
359	1	/	/	1
364	1	/	/	1

С поштовањем,

Обрадила
Виши судијски сарадник
Азиза Мушовић

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА СУДА
ИГОР КОЗЛОВ

САЖЕТАК

Овај мастер рад посвећен је анализи осуђујућих пресуда у пракси Основног суда у Новом Пазару у периоду од 2020. до 2022. године. Истраживање је усмерено на препознавање образаца у доношењу осуђујућих пресуда, њихов однос према ослобађајућим и одбијајућим пресудама, као и на процену броја кривичних поступака у посматраном временском оквиру. Циљ рада је да се на основу теоријског и емпиријског приступа стекне шира слика о начину на који се кривичноправна одговорност утврђује у судској пракси једног локалног суда у Републици Србији.

У теоријском делу рада обрађени су основни појмови и врсте одлука у кривичном поступку, као и појам, структура, садржај и доказна заснованост осуђујућих пресуда. Посебна пажња посвећена је нормативном оквиру који утиче на доношење ових пресуда, као и правилима по којима се одвија кривични поступак у складу са Уставом и Европском конвенцијом о људским правима.

У емпиријском делу примењена је комбинација нормативног, догматског и емпиријског метода. Подаци су прикупљени путем писменог захтева упућеног Основном суду у Новом Пазару и из званичних извештаја Републичког завода за статистику. Анализиране су све осуђујуће пресуде у наведеном периоду, при чему је истраживање обухватило врсту кривичног дела, изречену казну, као и пол, старост и образовање окривљених. Резултати су приказани табеларно и графички, са циљем да се илуструју трендови и фреквенција пресуђивања.

Резултати показују да је током три године поднето укупно 2464 оптужна акта, што указује на изразиту активност суда. Већина пресуда била је осуђујућа, што потврђује хипотезу о доминацији овог типа одлука у пракси. Посебно се издваја висок број осуђујућих пресуда за кривична дела у вези са наркотицима (чл. 246а), као и дела против живота и тела (чл. 121 и 122), што указује на приоритетне области деловања суда. Сексуална кривична дела, као и имовински преступи, такође су предмет пажљивог кривичног гоњења, мада са нешто разноврснијим исходима.

Закључак истраживања је да постоји стабилан образац у доношењу осуђујућих пресуда, уз видљиву усмереност правосудног система ка процесуирању дела од већег друштвеног ризика. Такође, подаци добијени у овом истраживању могу послужити као основа за даље усавршавање судске праксе, као и за креирање политика које ће унапредити транспарентност и ефикасност у домену кривичног правосуђа. Рад тиме доприноси дубљем разумевању функционисања правосудног система на локалном нивоу.

Кључне речи: кривични поступак, осуђујућа пресуда, судска пракса, Основни суд, Нови Пазар, правична правда.

SUMMARY

Title of the Master's Thesis: Conviction in Criminal Proceedings

This master's thesis is dedicated to the analysis of convictions in the practice of the Basic Court in Novi Pazar during the period from 2020 to 2022. The research is focused on identifying patterns in the rendering of convictions, their relation to acquittals and dismissals, as well as on assessing the number of criminal proceedings within the observed timeframe. The aim of the thesis is to provide, through a theoretical and empirical approach, a broader picture of how criminal liability is established in the judicial practice of a local court in the Republic of Serbia.

In the theoretical part, the paper addresses the fundamental concepts and types of decisions in criminal proceedings, as well as the notion, structure, content, and evidentiary basis of convictions. Special attention is given to the normative framework that influences the rendering of such judgments, as well as to the rules governing criminal proceedings in accordance with the Constitution and the European Convention on Human Rights.

In the empirical part, a combination of normative, dogmatic, and empirical methods was applied. Data were collected through a written request submitted to the Basic Court in Novi Pazar and from official reports of the Statistical Office of the Republic of Serbia. All convictions within the specified period were analyzed, covering the type of criminal offense, the imposed sentence, as well as the gender, age, and education of the defendants. The results are presented in tables and graphs, with the aim of illustrating trends and the frequency of judgments.

The findings show that a total of 2,464 indictments were filed over the three-year period, indicating significant court activity. The majority of judgments were convictions, confirming the hypothesis of this type of decision dominating in practice. A particularly high number of convictions for drug-related offenses (Article 246a), as well as crimes against life and body (Articles 121 and 122), stand out, highlighting the priority areas of the court's work. Sexual offenses and property crimes were also subject to diligent prosecution, although with somewhat more diverse outcomes.

The conclusion of the research is that there is a stable pattern in the rendering of convictions, with a clear orientation of the judicial system toward prosecuting crimes of greater social risk. Furthermore, the data obtained in this study can serve as a basis for further improvement of judicial practice, as well as for the creation of policies that will enhance transparency and efficiency in the field of criminal justice. In this way, the thesis contributes to a deeper understanding of how the judicial system functions at the local level.

Keywords: criminal procedure, conviction, judicial practice, Basic Court, Novi Pazar, fair justice.

Биографија студента

Рубина Сејдовић Зећировић рођена је 11.11.1998. године у Новом Пазару, где је завршила основне студије права на Универзитету у Новом Пазару 2022. године. Своје академско усавршавање наставила је на Правном факултету Универзитета у Нишу, на мастер академским студијама, које похађа од 2023. године.

Током студирања показала је посебан интерес за правну теорију и праксу, што је додатно развила кроз различите едукације и стручне семинаре, као што су Пролећна правна школа у организацији ОЕБС-а, обука из основа форензике и учешће на конференцији „New Leaders“ у организацији AIESEC Србија.

Поред академског ангажмана, Рубина је стекла практично искуство као приправник у Основном суду у Новом Пазару. У оквиру свог професионалног и личног развоја, похађала је и TEFL обуку међународне организације TESOL, чиме је додатно проширила своје комуникационе и педагошке вештине.

Говори енглески и немачки језик, а истиче се комуникативношћу, тимским радом, аналитичношћу и високим етичким стандардима. Мотивисана је да своје професионално знање и вештине континуирано унапређује и допринесе развоју правне струке.

ИЗЈАВА О АУТОРСТВУ И ОДОБРАВАЊУ ОБЈАВЉИВАЊА МАСТЕР РАДА

Изјављујем да је мастер рад, под насловом: „Осуђујућа пресуда у кривичном поступку”.

Пријављен и одбрањен на Правном факултету Универзитета у Нишу:

- Резултат сопственог истраживачког рада;
- Да овај мастер рад у целини, нити у деловима, нисам пријављивао/ла на другим факултетима, нити универзитетима;
- Да нисам повредио/ла ауторска права, нити злоупотребио/ла интелектуалну својину других лица.

Дозвољавам да се овај мастер рад чува у библиотеци и објави на сајту Правног факултета Универзитета у Нишу, са подацима о датуму одбране и комисији пред којом је рад брањен.

Аутор мастер рада: Рубина Сејдовић Зећировић

У Нишу, _____

Потпис аутора

ИЗЈАВА О ИСТОВЕТНОСТИ
ШТАМПАНОГ И ЕЛЕКТРОНСКОГ ОБЛИКА МАСТЕР РАДА

Име и презиме аутора мастер рада: Рубина Сејдовић Зећировић

Наслов мастер рада: „Осуђујућа пресуда у кривичном поступку”

Ментор: Проф. др Иван Илић

Изјављујем да је електронски облик мастер рада у pdf формату истоветан штампаном облику, који сам предао/ла Правном факултету Универзитета у Нишу.

У Нишу, _____

Потпис аутора
